

Ти мати і дім, я бачу і чую тебе!
Ласощ його — се гортань, очі голубині,
Всеньке — любов і Харрань, руки кришталінні.»

Харрань – це місто в Месопотамії, центр вавілонської культури, в цих рядках постає як образ багатства та достатку.

Також можна припустити, що слова: «Перстом мене не торкай — так не впізнаєш, Зовні мене не шукай — не відшукаєш.», говорить саме щастя, натякаючи на те, що воно є чимось нематеріальним та знаходиться глибоко всередині душі.

«Ти — мати і дім, бачу і чую я нині.

Стадо пасеш ти в кринах, з полудня в горах заснеш,

Не в Гергесенських полях — їхніх долинах — живеш.»

В цих рядках з'являється образ Гергесенських полів – ця місцевість була згадана в Біблії, а у Сквороди є символом грішного, недостойного життя, що з поняттям щастя ніяк не пов'язаний.

У твір «Щастя, а де ти живеш?» філософ вклав всю сутність пошуку «душевного здоров'я», відповідей власного «Я» на свої ж питання щодо щастя. Але слід зазначити, що конкретизувати сутність цього твору не можна і неможливо, адже всі ми – різні і у минулі мирні часи, і у сьогоденні – наповненому страхами, кожна людина має знайти своє власне щастя та духовний спокій.

Висновки. Вивчаючи та досліджуючи Феномен Сквороди можна зрозуміти наскільки велике місце творчість цього філософа та письменника займає у свідомості всіх поколінь українців. Його твори є витокom української філософії, першоосновою якої у розумінні Григорія Савича є Бог, а вищим пізнанням – заглиблення у душу аж до єднання з Богом. Саме це починає визначати ментальність українця, тобто “духовне” осмислення світу. Таким чином зрозуміло, що у серці кожного осмисленого українця живе часточка мудрості Сквороди, що і робить нас сильною, соборною та непереможною нацією. А результатом збереження та примноження цієї мудрості буде наше українське щастя, бо на питання «Щастя, а де ти живеш?» кожен з нас зможе дати правильну відповідь.

ДРУЖБА ЯК ЦІННІСТЬ ЛЮДСЬКОГО ІСНУВАННЯ

Себій С. М.

Науковий керівник: Садовніков О. К.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

sebijsolomia12@gmail.com

Вступ. Григорій Савич Скворода писав: «Маючи друзів, вважай, що ти володієш скарбами». Дружба – це почуття, яке відіграє у нашому житті важливу роль. Почуття на підставі якого формуються людські стосунки та створюються аксіологічні цінності. Але ж у власному житті кожна людина змушена сама вирішувати, що в її житті є дружба. І у такому разі спиратися тільки на власний досвід не завжди стає можливим, адже дружба передбачає взаємодію з іншою людиною, а тому слід з'ясувати відношення до дружби з боку іншого.

Мета дослідження. В бажанні отримати розуміння відносно дружби як аксіологічної цінності в житті людини ми звертаємося до життя та філософської спадщини Григорія Сковороди.

Матеріали та методи. У творчості Г. Сковороди рефлексія не одноразово була спрямована на осягнення дружби, як частини людського існування. До цього поняття та його сенсу український Сократ звертався досить часто. У даному дослідженні ми зробимо спробу зосередитися на трактаті «Начальная дверь к христианскому добронравію», не нехтуючи і іншими творами, в яких використовується поняття дружба. Для досягнення визначеної мети використовуються методи гуманітарного дослідження, герменевтичний аналіз та постструктуралістський розгляд.

Результати дослідження. Філософ вважав, що дружба – це своєрідне мірило поміж людей, яке впливає на наш характер та приносить у нашому житті випробування. У вищезгаданому трактаті поет зазначив: «божа премудрість ... напечатаясь на душе нашей делает нас із диких и безобразных монстров, или уродов, человеками, тоестъ звѣрьками, к содружеству и помянутым содружествам годными, незлобливими, воздержанными, великодушными и справедливыми» і далі «А если же она вселилась в сердечные человеческие склонности... и тогда то бывает в душе непорочность и чистосердечие, как бы райский нький дух и вкус пленяющий к дружелюбию. Она различает нас от зверей милосердием и справедливостью, а от скотов – воздержанием и разумом...». Читаючи цю цитату, ми розуміємо, що дружба – це вагоме відчуття, яке формує характер, з яким пізнаємо світ і починаємо розбиратися в людях та розуміти з ким можливо спілкуватися.

«Дуже правильно сказано: той, хто не має ворогів, не має також і друзів» – цей вислів потребує розуміння, це як поділ на чорне і біле. Отже, маючи друзів, потрібно згадати хто ж є твоїм ворогом. «Ти не можеш віднайти жодного друга, не нашукавши разом з тим і двох-трьох ворогів.» Таке протиставлення нагадує розсуди Протагора, коли ми можемо досягти розуміння відносно будь-чого, тільки коли можемо бачити протилежності, і тільки в протиставленні зможемо знайти якості та властивості притаманні будь-чому. Але у такому випадку дружба та ворожнеча є сторонами однієї монети. І ми можемо загубитися у пошуках якостей в системі їх порівняння. Звісно долучивши маєтику Сократа, до якої схилився Г. Сковорода, ми станемо на шлях пошуку, але ж станеться зупинка на моменті: «Людина – пізнай себе!». У такому випадку ми почнемо досліджувати не дружбу як явище, а власне відношення до дружби. І здається іншого шляху не має, потрібно пройти багато випробувань, щоб знайти найщирішого друга і знайти якості які розкриють розуміння дружби. На цьому шляху буде багато чого і Г. Сковорода теж згадує про це. Наприклад, «Немає нічого небезпечнішого, ніж підступний ворог, але немає нічого отруйнішого від удаваного друга». У виборі друзів потрібно бути дуже обережним та головне при спілкуванні з удаваним другом не забувати, що на світі існують справжні друзі і не втрачати надії.

Висновки. Цінування дружби, пошук кращих друзів, розуміння сенсу всіх цих переживань актуальні як і у XVIII столітті, так і у XXI. Причому зародження та розвиток цього почуття теж схоже. Григорій Савич Сковорода наголошує на тому, що при спілкуванні з людиною (не важливо чи це ділові чи особисті стосунки) проходить аналіз, при якому ми продумуємо чи хотіли б спілкуватися з людиною в майбутньому. В подальшому зароджується дружба. Наступним етапом є підтримка один одного: «...я люблю тривожитися душею за благополуччя друзів, щоб коли-небудь зазнати також і втіхи... Бо що може бути приємнішим,

ніж любов друга?». Після цього ми пізнаємо найкраще з відчуттів – щире дружба: «Я належу до тих, хто настільки цінує друга, що ставить його над усе і вважає друзів... найліпшою прикрасою життя». Дружба – це мірило, яке буде нас супроводжувати напротязі всього нашого життя, мірило соціальної взаємодії.

МОРАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ РОЗДУМИ У ТВОРЧОСТІ Г. С. СКОВОРОДИ («ВСЯКОМУ МІСТУ – ЗВИЧАЙ І ПРАВА...»)

Сергієнко Т. В.

Науковий керівник: Савченко А. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

tanyatiana171@gmail.com

Вступ. Іван Якович Франко, якого ми всі знаємо, як українського діяча культури й літератури, казав: «Григорій Савич Сковорода – це досить відома постать в історії всієї культури українського народу, мабуть чи не найвідоміша з усіх духовних постатей вісімнадцятого століття». Багато людей в усьому світі знає видатного і талановитого письменника Григорія Савича Сковороду. Письменник, філософ, педагог, просвітитель та мислитель відзначався блискучим розумом, адже вже з дитинства його навчали різним наукам. Він творив у вісімнадцятому столітті, але й зараз всі його твори, думки, вірші та байки не втратили актуальність. Так, творчість «мандрівного» філософа значно вплинула на українське письменництво. Вважаємо, що постать письменника заслуговує на перевидання творів кожного року. Крім того, до публікацій у парі повинні йти вислови та коментарі науковців, які б правильно вводили й пояснювали думку творця у контексті сучасного світу. Г. Сковорода зробив неоціненний вклад у становлення української філософії, як окремої одиниці. Він порушував вічні ідеї справедливості, добра і зла, життя і смерті, щастя й установ суспільства. Його можна вважати новатором профорієнтації. З вищенаведеного стає очевидним необхідність й актуальність дослідження творчості філософа.

Дане дослідження вивчали: І. Зязюн, С. Кандюк-Лебідь, Р. Кирей, Р. Литвиненко та ін.

Мета дослідження – розгляд і дослідження значення жанру, сюжету, історії написання і композиції філософського твору зі збірки «Сад божественних пісень» Пісня 10 Григорія Савича Сковороди.

Матеріали та методи. Під час дослідження використовували загальнонауковий метод. А саме аналіз, як вивчення питання за допомогою мисленого розчленування, синтез, як пізнання предмета в цілому, аналогію, як знаходження подібностей й абстрагування, як розгляд загальних питань.

Результати дослідження. Досліджуючи Пісню 10 зі збірки «Сад божественних пісень» Г. Сковороди варто наголосити, на тому що митець створював і популяризував сучасну філософію «сродної праці», яка проявляється й переплітається у творі. Це поняття означає заняття або професію, яка приносить задоволення й щастя та обирається за власними бажаннями й вподобаннями. У вісімнадцятому столітті ця ідея була дуже новаторська. Незважаючи на те, що пройшло вже декілька сотень років, на нашу думку, значущості вона не